նոց հրատարակութիւնն խոնարհաբար խնդրելով՝ որպէս և ներկայիս։

Մնայական Սարգիսեան.

է 12 Փետրվարի 1872 -դ

է Գոլբէնկ։

ՀԱՄԱՌՕՏ ՀԱՇԻՒ

ՄԱՐԴԱՍԻՐ. ԸՆԿ. ՀԱՅՈՑ ԲԱԳՈՒԱՑ.

Խորհուրդն Ժողովոյ բարձրագոյն Հաստատեալ Մարդասիրական Ընկերութեան յանուն Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի ի Բագու, համաձայն 26 յօդ. կանոնադրութեան պարտաւոր է իւրաքանչիւր տարի որպէս իւր գործունէութիւն, նմանապէս և դրամական շրջանների համար հաշիւ տալ ընկերութեան բոլոր ի Բագու և տէրութեան միւս քաղաքներում բնակուող անդամոց, ինչպէս ի 25 Յունվարի տարւոյս Խորհրդոյ Անդամք Նորակառոյց ընկերութեան ուսումնարանի դահլիճում Բագու գտնուող անդամոց Ներկայութեամբը իւր համարատուութեան հանդէսը կատարեց։ Այս հիման վրայ ես որպէս գանձապետ ընկերութեան, առաքելով ընդ սմին Ընկերութեան ժապաւինեալ մատենից քաղած մասնաւոր տեղեկութիւն նորընտիր անդամոց ընծայայաբերութեանց դրամագլուխներից ծագած տոկոսաց և բոլոր ծախուց որ յընթացս 1871 ամի գործ է ածել խորհուրդը բարեգործական նպատակաւ, խնդրում եմ յարգանք տեղի տալ «Արարատ» ամսագրի էջերում տպագրել ի գիտութիւն Հայոց հասարակութեան և ամենայն անդամոց ընկերութեան. իսկ որ ինչ վերաբերի խորհրդոյ անդամոց միւս գործութեանց, Խմբագրութիւնը զկնի սորա ունի ստանալ տարեկան հաշիւ նախագահին Խորհրդոյ, որ և նմանապէս պիտի հրատարակուի ի գիտութիւն մեր ազգի հանրութեան։

Գանձապետ Ընկ. Գրիգոր Թորոսեանց.

Մարտ 24 -ին 1872 -դ

է Բաքու։

Մուտք.

	Ռ.	Կ.
Առ 1ն Յունվարի 1871 ամի մնացեալ էր զուտ գումար	8771	25
Քառասուն և հինգ հատ խաղարկական բիլէթներ հաշուելով իւրաքանչիւրը 104 ռուբ. 50 կոպ. որպէս գնված է, գումարն է	4702	50
Օրինաւոր մուրհակներով զանազան անձանց վերայ ստանալիք կան . . .	4703	50
Տան անսիփոխ անդամներից անվճար պարտք մնացած է	1000	
Երկու ընտիր նոր մամուլներ իւր Հայոց, Ռուսաց և Թուրքաց տառերով և միւս այլ պարագայիք, որք արժեն .	3059	29

Յունուար 1871 -դ ընկերութեան դրամարկղը մտած է,

Տան և ութ հոգի նոր գտնված Անփոփոխ անդամներից ընծայաբերութիւն	1800	
Տոկոսիք խաղարկական բիլեթներից .	225	
Տոկոսիք զուտ դրամից	1173	96
Ընկերութեան պատկանեալ ծախուած գրեանքից	6	
Ուսումնարանաց տարեկան հարցաքննութեան օրը խաղացած լատարիայից .	64	70
Ցիսուն և երկու նոր գտնված տարեկան անդամներից ընծայաբերութիւն .	260	
Տպարանից արդիւնք	1554	97
Պարոն Առաքել Ծատուրեանցի ձեռամբ ստացած զանազան մարդկանց ընծայաբերութիւն	68	
Ընդ ամենը	27389	17

Ծանօթ. Ի տեղեկութիւն բոլոր Անդամոց Մարդասիրական ընկերութեան աւելորդ չեմ համարում նշանագրել այս տեղ բոլոր ընկերութեան խաղարկական բիլէթների թուանշանները։

Տոմակ.

Սէր.	979 նս.	ի 1	էն ց 25	Տոմս. հատ.	24
,,	974	,, 13	,, ,, 20	,,	7
,,	979	,, 31	,, ,, 35	,,	4
,,	973	,, 34	,, ,, 42	,,	8
,,	8485		28	,,	1
,,	17154		22	,,	1
				Ընդ ամենը	45

Ծախք.

Յունուար 1871 -դ Օրէնքով -----ն-բանի վերայ։

	Ռ.	Կ.
Վարժուհեաց և Վարժապետի համար սահմանեալ վարձ տրուած է . .	922	50
Աւագ Սարկաւագ Փինաչեանցին վանն վերատեսչութեան և խորհրդոյն ժողովոյ ընկերութեան գործոց կարգապահութեան	107	50
Օրիորդաց ուսումնարանի պահապանին	120	
Օրիորդաց դպրոցի և նորա վարժապետաց համար գնած վառելիքի .	53	49 53

Աղքատ որբորդաց համար ագուստի	48	65
Աղքատ ուսանող տղայոց համար գնած գրեանքի	33	32
Ուսումնարանի համար եղեալ մանր ծախք	23	7
Որդեգիրներին Ընկերութեան, որք շարունակում են իւրեանց ուսումը Բագու և Սանկտպետերբուրգ	290	
Տպարանի համար վարձեալ տան տիրոջ տուած է սկսեալ ի 1 մարտի 1870 ամի	200	
Օրբորդաց ուսումնարանի տան տիրոջ տուած է սկսեալ ի 20 յունիսի 1870 ամի	300	
Յողորմութիւն աղքատաց և տնանկաց	137	
Հայոց և Ռուս. երկու տարւոյ (1871 և 1872) համար ստացեալ և ստանալի օրագրաց	153	10
Փոստայի ծախք	59	77
Կազմարարին Ընկերութեան գրագրանի անշքեղ գրեանց կազմելուն . .	12	
Գրատան համար գնած դարանի (շկաֆ)	50	
Խորհրդարանի գրագրին	20	
Հոգեհանգիստ կատարելոյ վասն ննջեցեալ անդամոց Ընկերութեան . . .	10	
Հեռագրութեանց	10	
Ընկերութեան տպարանի բոլոր որպէս գրաշարների նմանապէս միւս գնեալ տըպարանական պարագայից վերայ տարեկան ծախք է եղել	1238	20
Ընդ ամենը	3784	64

Յիշեալ ծախսը եկամուտից ի բաց հանելով մնում է առ 1ն Յունվարի 1872 ամի

զուտ գումար	11012	17
45 հատ խաղարկական բիլէթներ	4702	50
Մուրհակներով ստանալիք .	3951	
Ապառիկ ստանալիք Անդամներից	500	
Տպարանի արժողութիւնն այժմ	3438	86
	23604	53
	27389	17

ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆՔ ԱՆՊԱՏՍՊԱՐ ԱՂՔԱՏԱՑ.

Երբ Անգղիա Դաւրիժոյ մահաբեր սովու լուրն լսեց՝ մարդասիրաբար ի գութ շարժելով՝ երեք հարիւր պարսից թուման օժանդակութիւն ուղարկեց ինպաստ աղքատաց տեղւոյս, իւր քաղաքիս Հիւպատոսի ձեռամբ նոցա մասնատրելոյ համար. ուստի հեռատես Անգղիական Հիւպատոսն Ճօնս տեղւոյս գերապատիւ և ազգասէր Առաջնորդէն Հայ աղքատաց ցուցակն հանդերձ շնչագրութեամբ խնդրելով՝ ստացաւ, զոր մի հարիւր յիսուն թումանի հետ յանձնելով տեղւոյս աղքատաց հոգատարութեան մասնաժողովոյն անդամոց՝ բաժանել հրամայեց, իսկ միւս մի հարիւր յիսունն Պարսից աղքատաց, ուստի ընտրեալ անձինքն անմիջապէս կատարեցին այս փրկաւէտ հրամանն։ Անգղիական հիւպատոսն բաւական չհամարելով իւրեանց կայսրութեան կողմանէ լիաձեռն ողորմութիւնն՝ վերստին իւր մարդասիրական ողորմութեան սիրոյ հողմով ծածանող դրօշն աղքատաց կենաց փրկութեան վերայ պարզել կամեցաւ, փութացաւ, տումար կազմեց, և թէ մերազնեայ և թէ քրիստոնեայ եղբարցն ստորագրել տուաւ, գումարն ստացաւ, որով չորս հարիւր թուման բաղկացաւ, վասն որոյ հետևաբար դրամաւոր օժանդակութեան դուռն բացուեցաւ, կոչեց իւր մօտ մասնաժողովոյն անդամներն, որոց պաշտօնին ևս կցորդ առնելով զԲասթելի անուն Հելուետիացին, յանձնեց նոցա զայն չորս հարիւր թումանն՝ ապահովապէս մասնատրել տաճիկ աղքատաց, վասն որոյ և նոքա այս հնարքն կհնարեն, ուր խարդախութիւնն յայտ յանդիման կխայտառակուի, եթէ յիմարաբար միջամտէ. կ կոչեն նոցա թաղապետներն, որոցմէ կպահանջեն իւրեանց թաղի աղքատաց ցուցակն շնչագրութեամբ հանդերձ, և կբերեն. իսկ անդամք իւրաքանչիւր աղքատաց անուամբ տոմսակներ կգրեն իւրեանց հասանելի դրամոց քանակութեամբ, ըստ ցուցակաց, և կդարձնեն թաղապետաց. որոնցից աղքատներն ստանալով իւրեանց անուանական տոմսակներն՝ կներկայացնեն Պարոն Բասթելին, և իւրեանց յատկացած դրամներն ընդունելով՝ և օրհնելով բարերարաց կեանքն՝ կերթան իւրեանց թշուառ զաւակներն հոգալոյ. որք քաղցուզօրութենէն ընկճած՝ թալկացած դիմօք գորովագութ հօր աչերն կըկիզուն։

Յորմէ՝ Յարգոյ խմբագիր, է զի հաւատարմաց միջնորդութեամբ և է զի անձնաւորապէս տեսանելով Ռուսական Հիւպատոսն Դաւրիժոյ՝ ինքն ևս ի նախանձ բարի կշարժի ըստ բանին Առաքելոյն, թէ ,,Նախանձաւորք լերուք շնորհացն՝ որք լաւքն են,,. վասն որոյ իւր սեփական դրամովն տասն խալուար ցորեան և վեց խալուար ածուխ առնելով՝ կամեցաւ կցորդ լինել թշուառաց օգնականութեան, ուստի իւրեան դիմող սովալլուկ աղքատներն թէ Հայ և թէ Պարսիկ՝ կմխիթարէ հայրաբար. ցորեանն հացի փոխանակելով հացագործի հետ. տոմսակները կցրուէ աղքատաց ըստ շնչոյ, որք ունելով ի ձեռին՝ կներկայանան հացագործին՝ իւրեանց օրական պարեն ստանալու, ոմանք մի լիտր, ոմանք կէս, ոմանք մի քառորդ լիտր. նմանապէս և ածուխն. որովք՝ արդարացի խօսելով. բազումք իւրեանց կեանքն շահելով քաղցու ձեռքէն՝ կխնամուին բարեսիրտ Հիւպատոսի գթութեան և հովանաւորութեան տակ. որպիսի բարերարութեանց լոյս հրատարակութիւնն կխնդրեմ՝ ազգօգուտ Արարատ ամսագրով։

Մնացական Սարգսեան.

Ի 19 փետրվարի 1872 ամ. ի Դաւրէժ.

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԷՋՄԻԱԾՆԻ Ի ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ.